

Міністерство освіти і науки України
 Національний педагогічний університет
 імені М.П. Драгоманова
 Факультет філософії та суспільствознавства
 Кафедра культурології та філософської
 антропології

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
Філософія ПП.01
 (назва дисципліни, шифр за навчальним планом)
освітнього рівня бакалавр
 (бакалавр/магістр)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
 (шифр і назва галузі знань)
спеціальності 242 Туризм
 (код і назва спеціальності)
2 рік, 3 семестр
 (рік вивчення дисципліни за навчальним планом, семестр)

I. Опис дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни	Методи навчання і форми контролю	
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3 ЄКТС	<i>Методи навчання:</i> лекція, діалог, дискусія, демонстрація, роз'яснення	
Спеціальність 242 Туризм	Загальна кількість годин 90		
Освітній рівень (бакалавр/магістр) бакалавр	<i>Денна</i> <i>Заочна</i>		
	Лекції: 18 8		
	Семінарські (практичні) заняття: 16 4		
Статус дисципліни (Нормативна/вибіркова) нормативна	Лабораторні заняття:		<i>Форми поточного контролю:</i> усні опитування на семінарських заняттях, тестові і творчі самостійні роботи, перевірка конспектів, модульні контрольні роботи.
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 1-2	- Індивідуальна робота:		
Семестр IV	- Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 3	56 78 Співвідношення аудиторних годин і годин СРС: СРС:		
<i>Мова навчання</i> – українська			<i>Форма підсумкового контролю:</i> Екзамен
<i>Передумови навчання:</i> знання історичних основ розвитку	2/3 2/13		

<u>світових цивілізацій, розуміння термінологічного апарату суспільствознавчих дисциплін.</u>			
---	--	--	--

Предмет вивчення навчальної дисципліни: людина та світ у цілісному взаємозв'язку.

Міждисциплінарні зв'язки: культурологія, соціологія, логіка, етика, естетика, риторика, політологія, історія, релігієзнавство.

Мета навчальної дисципліни: підготовка висококваліфікованих фахівців, які сполучатимуть фундаментальну професійну підготовку із плюралістичним мисленням та високою методологічною культурою творчого пізнання й практичною діяльністю.

Завдання навчальної дисципліни: оволодіння системою філософських знань і ключовими темами філософування, на основі яких вибудовується сучасна освіта, наука, культура, техніка, економіка і суспільне життя; формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, творчого мислення й високої духовної культури.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
	<p>Знати: основний зміст всіх розділів програми, вільно володіти термінологічним апаратом, знати зміст першоджерел, а також знати в чому полягає процес гуманізації особистості; які існують методи та засоби актуалізації людського в людині; в чому полягає феномен трансцендування та самотрансцендування.</p> <p>Вміти: розкривати особливості раціональних та дораціональних дискурсів про природу, людину та суспільство; предметне поле, об'єкт, завдання, функції дисципліни «Філософія»; історію становлення «Філософії» як науки та її місце серед інших гуманітарних дисциплін.</p>	<p>Фахові:</p> <p>Пізнавальна. Поглиблення знання головних філософських категорій, проблем, понять що лежать в основі розуміння сутності людини як суб'єкта.</p> <p>Історична. Поглиблення знання щодо фундаментальних проблем та напрямків філософії.</p> <p>Загальні:</p> <p>Соціальна. Осягнення екзистенціальних вимірів людського буття – від буденних до граничних і метаграничних.</p> <p>Практична. Формування уміння аналізувати особливості розвитку східної та західної філософських традицій та здатність застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення.</p> <p>Творча. Вміння критично осмислювати основні ідеї філософської спадщини та</p>

		<p>формуванню власну теоретичну позицію.</p>
	<p>Знати: історичні типи філософії та основні парадигми філософування; основні етапи розвитку філософської думки</p> <p>Вміти: логічно, послідовно, систематично та аргументовано міркувати; робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.</p>	<p>Фахові:</p> <p>Пізнавальна. Знання класичних та неklasичних періодів розвитку філософії.</p> <p>Історична. Поглиблення знання щодо основних історичних періодів філософської думки.</p> <p>Загальні:</p> <p>Соціальна. Здатність життєво й фахово реалізувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.</p> <p>Практична. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.</p> <p>Творча. Вміння аналізувати праці філософів і педагогів, виявляти їх креативну сутність та соціально значущі ідеї.</p>
	<p>Знати: предмети, поняття, категорії таких дисциплін як: філософська антропологія, філософія, етика, естетика, логіка, діалектика, соціальна філософія.</p> <p>Вміти: Аналітично сприймати зовнішню інформацію і робити висновки; вміти правильно визначати основні елементи і підрозділи філософії. визначати основні</p>	<p>Фахові:</p> <p>Пізнавальна. Здатність аналізувати та інтерпретувати гуманітарний текст: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.</p> <p>Історична. Поглиблення знання</p>

	<p>елементи у великому масиві інформації; аналізувати інформацію, критично мислити, аргументовано брати участь у дискусії й послуговуватися посиланнями на першоджерела, самостійно мислити на основі ґрунтовного знання курсу, аналізувати прочитані першоджерела, застосовувати філософську методологію для вирішення практичних завдань, застосовувати специфіку філософсько-антропологічного мислення для осягнення дійсності, володіти навичками формування власної позиції.</p>	<p>щодо актуальних проблем сучасності. Загальні: Соціальна. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем. Практична. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації. Творча. Прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів.</p>
--	---	---

III. Тематичний план дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3кредитів ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні(се мінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні(се мінарські)	Лабораторні	СРС
1.	Модуль 1. Зародження та розвиток філософської думки.	10	6	4	-	20	2	2	-	26	
2.	Модуль 2. Основні фундаментальні проблеми філософії.	12	6	6	-	18	4	2	2	26	
3.	Модуль 3. Актуальні філософські проблеми сучасності.	12	6	6	-	18	6	4	2	26	

IV. Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Філософська пропедевтика. Основні проблеми та функції філософії (2 год.). Визначення філософії. Джерела й причини її виникнення. Специфіка філософського знання. Об'єкт і предмет філософії. Основні функції

філософії. Роль та призначення філософії в суспільстві. Взаємозв'язок філософії й ідеології, філософії та політики. Місце та роль філософії в сучасному соціокультурному просторі.

Світогляд та його суспільно-історичний характер. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія.

Тема 2. Історія філософської думки: Античність, Середньовіччя, Відродження (2 год.). Виникнення філософської думки у країнах Стародавнього світу. Антична філософія. Давньоіндійська філософія. Давньокитайська філософія. Давньогрецька філософія. Натурфілософія: Мілетська, Піфагорійська, Елейська школи. Геракліт. Філософія софістів. Класична давньогрецька філософія: Платон, Сократ, Арістотель. Філософія Еллінізму: стоїцизм, скептицизм, епікуреїзм, неоплатонізм.

Філософія Середньовіччя. Апологетика (Тертуліан). Патристика (Августин). Схоластика (Тома Аквінський). Суперечка про природу універсальї між «реалізмом» (А. Кентерберійський) та «номіналізмом» (В.Оккам).

Філософія епохи Відродження (М. Кузанський, Дж. Бруно, М. Монтень), характерні риси культури Ренесансу та їх відображення у філософській думці. Основні принципи філософії епохи Відродження (антропоцентризм, гуманізм, пантеїзм, натурфілософія). Соціальний утопізм (Т. Мор, Т. Кампанелла). Реформація (М. Лютер).

Тема 3. Історія філософської думки: Новий час, модернізм, постмодернізм (2 год.). Соціокультурні та наукові джерела філософії. Методологічні пошуки Ф. Бекона, Р. Декарта та Т. Гоббса. Теорія пізнання Дж. Локка. Сенсуалістські максими Дж. Берклі та скептицизм Д. Юма. Вчення про субстанцію і свободу Б. Спінози. Монадологія Г. Лейбніца.

Проблема людини у філософії Просвітництва (Ш. Монтеск'є, Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо). Французький матеріалізм XVIII ст. (Ж. Ламетрі, К. Гельвецій, П. Гольбах, Д. Дідро).

Німецька класична філософія (І. Кант, Й. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. Гегель, Л. Фейєрбах). Антропологічний поворот. Криза німецької філософії.

Основні напрямки філософії ХХ століття: позитивізм, прагматизм, філософія життя, ірраціоналізм, екзистенціалізм, персоналізм, тоталітаризм, постмодернізм.

Тема 4. Онтологічні та гносеологічні проблеми філософії (2 год.). Онтологія, її основні проблеми та категоріальні визначення. Типи онтологій. Виникнення і філософський смисл проблеми буття, її історичне усвідомлення.

Співвідношення категорій: буття, суще, реальність, дійсність. Основні форми буття. Діалектика буття. Вчення про субстанцію.

Світ. Людиновимірність світу. Форми життєвого світу людини: природний світ (географічне середовище, техніка, виробництво); соціальний світ (соціум, етнос, держава); духовний світ (мораль, мистецтво, релігія, філософія). Поняття «світ» і «картина світу». Буденна та наукова картина світу.

Граничні засади буття людини у світі: простір і час, основні загальнонаукові концепції простору і часу. Рух і розвиток. Рух, простір і час як

форми існування матерії. Матерія як об'єктивна реальність. Структура і властивості матерії.

Поняття пізнання. Суб'єкт і об'єкт пізнання, предмет пізнання.

Діалектика пізнавального процесу. Чуттєве і раціональне в пізнанні. Проблема істини у пізнанні. Критерії істини. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання.

Пізнання в контексті людського існування. Проблема визначення меж людського пізнання і самопізнання. Зростання і поглиблення знань як результат пізнавальної діяльності. Догматизм і релятивізм як неадекватне пізнання. Логіка, методологія і методи наукового пізнання. Емпіричне, теоретичне, експериментальне дослідження і відповідні методи.

Тема 5. Філософія історії, філософія природи та науки. (2 год.).

Усвідомлення людиною історичного процесу у філософських категоріях. Впровадження терміну «філософія історії». Сучасне трактування. Основні виміри історичного процесу. Філософські проблеми періодизації історії. Зміст і спрямованість історії.

Природа як предмет конкретно-наукового і філософського осмислення. Натурфілософія. Основні питання філософії природи. Сучасна наукова картина світу. Гіпотези про виникнення життя та людини.

Особливості наукового пізнання. Цінність науки, її достоїнства та недоліки. Провідні концепції філософії науки.

Тема 6. Проблема людини у філософії та соціальна філософія (2 год.).

Філософська антропологія – вчення про людину. Проблема походження людини. Співвідношення природного, соціального та духовного в людині. Проблема смерті, безсмертя і сенсу життя людини. Свобода і відповідальність людини в процесі діяльності.

Уявлення про «природу людини» на різних етапах розвитку філософії. Сучасна філософська антропологія.

Суспільне буття як предмет соціальної філософії. Особливості пізнання суспільства. Суспільство і природа. Філософські питання наук про суспільство. Поняття соціальної філософії.

Найпоширеніші моделі структури суспільства. Складові соціальної філософії.

Тема 7. Аксиологія. Людина в системі цінностей (2 год.).

Аксиологія в системі культури. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей.

Структура цінностей. Цінності-цілі і цінності-засоби. Матеріальні і духовні цінності. Цінності суб'єктивні і об'єктивні, позитивні і негативні. Цінності в системі суспільних відносин.

Людина, її життя - найвища та абсолютна цінність. Поняття про духовну досконалість. Потреба в ідеалі. Ідеал і утопія. Способи пізнання цінностей: емоційний та інтелектуальний.

Плюралізм цінностей: проблема культурного порозуміння. Колізії людського самовизначення. Провідні ціннісні орієнтації людства у XXI столітті.

Тема 8. Глобальні проблеми сучасності (2 год.).

Глобальність як сутнісна ознака сучасної цивілізації. Глобальні проблеми як сукупність соціоприродних суперечностей у розвитку людства.

Природа як необхідна передумова існування людини і людства. Еволюція поглядів на ставлення людини до природи: від синкретизму людини і природи до панування над нею. Залежність відношення до природи від релігійної картини світу.

Культурно-світоглядні засади сучасної екологічної ситуації. Актуальні екологічні стратегії. Екологічний імператив.

Тема 9. Філософія майбутнього (2 год.).

Філософське осмислення сучасного світу. Людина-творець, її інтелектуально-особистісні якості і здібності – головна рушійна сила сучасної цивілізації. Проблема перетворення людського інтелекту у вирішальний фактор суспільного розвитку.

Майбутнє як філософська проблема, її світоглядні, науково-методологічні, морально-психологічні та духовно-культурні компоненти. Поняття футурології. Основні футурологічні концепції. Завдання переходу від технологічної до антропогенної цивілізації.

V. Контроль якості знань студентів.

Поточний контроль: усні опитування на семінарських заняттях; оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань студентів; перевірка самостійної роботи студентів; перевірка конспектів лекцій, семінарських занять та першоджерел;

Модульний контроль: письмові модульні контрольні роботи (тестові завдання, відтворення визначень основних термінів, творчі завдання);

Підсумковий контроль: екзамен.

VI. Система оцінювання:

Поточна успішність + Екзаменаційна оцінка = Підсумкова оцінка
(максимально 60 балів) (максимально 40 балів) (максимально 100 балів)

Протягом семестру студент повинен виконати ряд завдань під час семінарських занять. З них: усні доповіді максимально отримують оцінку в 5 балів (за 8 семінарів = 40 балів); правильно виконана модульна робота – 5 балів (3 роботи = 15 балів); конспект першоджерел – 5 балів. Таким чином, поточна успішність = максимально 60 балів.

Екзаменаційна робота виконується у вигляді відповідей на екзаменаційні білети, які містять по 2 питання (кожне максимально по 20 балів). Отже, в підсумку оцінка за екзамен = максимально 40 балів.

Система рейтингових балів різних видів контролю та порядок їх переводу до національної (4-х бальної) та європейської (ECTS) шкали представлені в таблиці:

Критерії оцінювання знань студентів:

Національна шкала	«5» відмінно	«4» добре	«3» задовільно	«2» незадовільно	«2» незадовільно
-------------------	-----------------	--------------	-------------------	---------------------	---------------------

шкала університету	90-100	80-89	70-79	65- 69	60- 64	35-59	0-34
шкала ECTS	A	B	C	D	E	FX	X
						з можливістю повторного складання	з обов'язковим повторним курсом

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу.

Підручники:

1. Андрущенко В. Філософія неформальної освіти: проблеми та перспективи розвитку / В. Андрущенко // *Вища освіта України*. - 2013. - № 4. - С. 5-9. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2013_4_3
2. Андрущенко В.П. Вступ до філософії. Великі філософи. – Х.: СПДФЛ Чиженко С.Ю., ТОВ «РИФ», 2005. – 512 с.
3. Афанасенко В. С., Горлач М. І., Данильян О.Г., Дзьобань О.П., Квіткін П.В. Соціальна філософія: підруч. для вищої шк.. – Х.: Прапор, 2011. – 679 с.
4. Батурин В. Философия. Учебник – М.: Юнити-Дана, 2016. – 512 с.
5. Волович В.И., Горлач Н.И., Головченко Г.Т., Губерский Л.В., Кремень В.Г. История философии: Учебник для высшей школы. – Х.: Консум, 2002. – 752 с.
6. Гатальська С.М. Філософія культури: Підручник для студ. вищих навч. закл. – К.: Либідь, 2010. – 328 с.
7. Губин В. Философия. Учебник. – М.: Проспект, 2016. – 336 с.
8. Історія української філософії: Підручник для студ. вищих закладів освіти. – К.: Академвидав, 2010. – 624 с.
9. Кремень В.П., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: підручник. – К.: Книга. 2009 – 432 с. - інтернет ресурс: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1356/1/>
10. Матяш Т., Жаров Л., Несмеянов Е. Философия. Учебник. – Фени кс, – 2014. – 512 с.
11. Нерсесянц В.С. Философия права. – М.: ИНФРА-НОРМА, 2008. – 286 с.
12. Новітня філософія науки: підруч. для студ. філос. фак. ун-тів і аспірантів (для склад, канд. іспиту з філос. та філос. науки) / І.С. Добронравова, Т. М. Білоус, О.В. Комар - К.: Логос, 2009. - 244 с.
13. Причепій Є.М. Філософія: підручник /Є.М. Причепій, А.М.Черній, Л.А.Чекаль. – 4 вид., випр. – К.: Академвидав, 2015. – 592с.
14. Философия. Учебник / Ред.: Губин В., Сидорина Т. - М.: Геотар-Медиа, 2016. - 816 с.
15. Философия. Учебник / Ред.: Зотов А., Миронов В., Разин А. – М.: Проспект, 2016. – 670 с.

16. Філософія: Учебник / Под ред. А.Н. Чумакова. - М.: Вузовский учебник: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 432 с.
17. Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [Л. В. Губерський та ін. ; за ред. Л.В. Губерського]. – Х. : Фоліо, 2013. – 509 с.
18. Філософія історії: підручник /О.А. Габрієлян., І.І. Кальной – К.: Академвидав, 2011. – 213 с.
19. Філософія як історія філософії: підручник / За ред. В.І.Ярошевича. – К.: Центр учбов. л-ри, 2012 – 648 с.
20. Філософія: Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. – К.: Либідь, 2010. – 408 с. Шифр Ю/Ф561
21. Хрусталева Ю. Філософія (метафізическіе начала креативного мышления). Учебник – М.: ГЕОТАР-Медиа, 2015. – 384 с.
22. Щерба С. П. Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. П. Щерба, О. А. Заграда ; за ред. д-ра філос. наук, проф. С. П. Щерби. - Житомир : Полісся, 2012. - 547 с.

Навчальні посібники:

23. Андрущенко В.П. Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. – К.: «Генеза», 2003. – 368 с.
24. Арличев А. Онтология и теория познания Учебное пособие. – М.: Либроком. – 2016. – 226 с.
25. Биданов В., Вознякевич Е., Добпроштан В и др. Філософія (курс лекцій) / Ред.: Левин Г. – М.: Петрополис, 2015. – 356 с.
26. Бондаревич І.М. Філософія [Текст] : навч. посіб. / І. М. Бондаревич. – К. : Алерта, 2013. – 239 с.
27. Введение в политическую философию. 2-е изд / Гаджиев К.С. – М.: Логос. – 2010. – 336 с.
28. Вовк В.М., Петрова Г.М., Черней В.В. Історія філософії: опорний конспект: К.: Атіка, 2012. – 275 с.
29. Головащенко І. О. Філософія [Текст] : навч. посіб. / І. О. Головащенко. - Вінниця : ВНТУ, 2016. - 200 с.
30. Губар О.М. Філософія: інтерактивний курс лекцій: навч. посібник. К.: Центр учбов. л-ри, 2012 – 416 с. Шифр Ю/Г-93
31. Губерський Л.В., Надольний І.Ф., Андрущенко В.П., Розумний В.П., Бойченко В.П. Філософія: Навч. посібник / І.Ф. Надольний (ред.). – 5 вид., випр. і доп. – К.: Вікар, 2005. – 456 с. Шифр Ю/Ф561
32. Довгань А. О. Філософія [Текст] : лекц. курс для аспірантів техн. спец. (конспект. виклад) / А. О. Довгань ; Терноп. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. - Тернопіль : ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2015 . Ч. 1. - 2015. - 183 с.
33. Иконникова Г.И., Ляшенко В.П. Основы философии права. – М.: Весь мир, 2001. – 256 с.
34. Історія світової та української філософії: навчально-методичний посібник: для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи

Національного банку України” ; [уклад. О. П. Бойко]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 121 с.

35. Канке В. Современная философия. – М.: Омега-Л. – 2015. – 336 с.

36. Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів:навч. посіб. — 8-те вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2015. — 354с.

37. Качуровський М.О., Наумкіна О.А., Цикін В.О. Синергетика: нове мислення: Навч. посіб. – Суми: Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка, 2004. – 127 с.

38. Кисляков В. П. Вступ до філософії науки: навч. посіб. / В. П. Кисляков, О. М. Дрожанова, О. П. Ступак ; за наук. ред. О. М. Дубового ; Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : Вид-во НУК, 2011. - 124 с.

39. Конотоп Л.Г., Проценко Е.Б., Швед З.В. Російська філософія в антропологічному вимірі: Навчальний посібник. - Херсон: ЧП Кальченко, 2009. - 194 с.

40. Лешкевич Т.Г. Основы философии : учеб. пособие. - Изд. 3-е, стер. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2015 г. - 315 с.

41. Мальков Б.Н., Торгашев Г.А. Философия для юристов. – Юнити-Дана – 2013. – 447 с.

42. Мисик І. Г. Історія філософії в Україні: навч. посіб. / І. Г. Мисик. – О. : Фенікс, 2011. – 134 с.

43. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I-V рівнів акредитації. – Львів: «Новий світ - 2000», 2018. – 504 с.

44. Повар А. М., Сулятицька Т. В. Філософія [Текст] : навч.-метод. посіб. / А. М. Повар, Т. В. Сулятицька; ДВНЗ "Кам'янець-Поділ. індустр. коледж", Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г. [вид.], 2015. - 163 с.

45. Предборська І. М. Філософія історії [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Предборська, С. О. Ганаба. - Суми : Університетська книга, 2012. - 231 с.

46. Присухін С.І. Філософія: навч. посібник / Державний вищий навчальний заклад “Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана”. – К.: КНЕУ, 2014. – 356 с.

47. Приходько В. В. Основы теоретической философии [Текст] : навч. посіб. / В. В. Приходько ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 142 с.

48. Пушонкова О. А. Філософія психоаналізу: навч.-метод. посіб. / О. А. Пушонкова ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.-наук. ін-т історії і філософії. - Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. - 76 с.

49. Руленко А. Философия в схемах и таблицах. Учебное пособие. – М.: Феникс, 2016. - 384 с

50. Стивенсон Джей. Философия / С.В. Зубкова (пер.с англ.). - М.: АСТ; Астрель, 2007.

51. Табачковський В.Г., Булатов М.О., Хамітов Н.В. та ін. Філософія: світ людини. Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. – К.: Либідь, 2003. – 432 с.
52. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії: Навчальний посібник. – К.: Україна, 2001. – 512 с.
53. Философия. Краткий курс. Учебное пособие. – М.: Риппол Класик, Окей книга, 2016. – 160 с.
54. Філософія науки та інноваційного розвитку: навч. посіб. / Чекаль Л. А. та ін.; за наук. ред. проф. Л. А. Чекаля. – К.; Ніжин: Лисенко М. М., 2011. – 327 с.
55. Філософія освіти : навч. пос. \ Чекаль Л.А., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та ін. - К.: НУБіП України, 2014.
56. Філософія права / За заг. Ред. М.В. Костицького, Б.Ф. Чміля. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 336 с.
57. Філософія права: Навч. посіб. / О.Г.Данільян, Л.Д.Байрачна, С.І.Максимов та ін.; за заг. ред. О.Г.Данільяна. – Харків: Право, 2009. – 208 с.
58. Філософія. Посібник для підготовки до іспитів / П.С. Прибутько, Т.В. Кондратюк-Антонова, В.І. Стус – К.: Паливода А.В., 2012. – 184 с.
59. Філософія: навч. посібник для студ. і аспірантів вищих навч. закл. / І.Ф. Надольний (ред.). – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2012. – 534 с. Шифр Ю/Ф561
60. Хамітов Н. В., Крилова С.А. Філософський словник. Людина і світ. 3-е видання, виправлене і доповнене. – К. : КНТ: Центр навч. л-ри, 2019. – 200 с.
61. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини. Видання 5-е, виправлене і доповнене. – К., 2017.
62. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту / Н.В.Хамітов. – К.: КНТ, 2019. 3-е, виправлене і доповнене. – 394 с.
63. Шиполовская Л., Мамедов А. Философия. Классический курс лекций – М.: Ленанд, 2016. – 312 с.
64. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручник. / В.І. Ярошовець – К.: Знання України, 2004. – 214 с.
65. Ярошовець В.І. Історія філософії: Підручник [В.І. Ярошовець, Г.Є. Аляєв, В.В. Бедь, та ін.]; голова ред. Кол. В.І. Ярошовець. / В.І. Ярошовець – [2-ге вид., виправ. і допов.]. – Ужгород, інформаційно-видавничий центр Карпатського університету імені Августина Волошина, 2010. – 821 с.
66. Ярошовець В.І. Історія філософії: Словник. / за аг. ред.. д.філос. н., проф. В.І. Ярошовця/ В.І. Ярошовець – 2-ге вид., перероблене. – К.: Знання України, 2012 р. – 1087 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича www.library.univ.kiev.ua

3. Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова <http://lib.npu.edu.ua/>
4. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>
5. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua>
6. Електронна бібліотека “Разум-ру” <http://razym.ru/naukaobraz/psihfilosofiya/>

VIII. Інформація про викладача (ів)

Викладачі	Лекційні заняття	Практичні (семінарські, лабораторні)
Прізвище, ім'я, по батькові	Цимбалій Інна Петрівна	Цимбалій Інна Петрівна
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету		
Електронна адреса	i.p.tsymbaliy@npu.edu.ua	
Контактний телефон	0979870910	
Інформація про консультації (день, місце, час)	вівторок, кабінет 14-11, час 11:00 – 12:20	

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни (політика навчальної дисципліни).

Поведінка під час занять повинна відповідати етичним принципам відносин учасників навчального процесу, що полягають у взаємоповазі, чесності, відповідальності, прагненні до самовдосконалення, професійного, творчого, особистісного і духовного розвитку.

Відвідування занять не є обов'язковим. Однак за присутність на занятті студент отримує додаткові бали. Відпрацювання пропущених занять допускається у вигляді самостійного опрацювання матеріалів із пропущених тем і написання конспектів, виконання завдань, які виносяться на семінарське заняття, підготовки презентацій на пропущені теми.

Під час виконання завдань, які виносяться на семінарське заняття студентам необхідно дотримуватися принципу академічної доброчесності. При виявленні плагіату у виконаному завданні, студенту не зараховується дане завдання, а його справа передається до комісії з дотримання академічної доброчесності.

X. Умови для інклюзивного вивчення навчальної дисципліни.

Дисципліна «Філософія» може викладатися для осіб з інвалідністю. При цьому допускається присутність на заняттях фахівця з корекційної педагогіки і психології.